

မြန်မာ

M Y A N M A R

นาฏศิลป์ของเมียนมاریในงานรื่นเริง

เมียนมาร์ ประเทศที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานคู่กับพระพุทธศาสนา

ประวัติศาสตร์ และตำนาน

เมียนมาร์ มีกลุ่มคนเข้ามาอาศัยอยู่ในบริเวณนี้มาแล้วมากกว่า 11,000 ปี แต่พบหลักฐานการตั้งถิ่นฐานถาวรในช่วงยุคสำริดและยุคหิน ในแถบลุ่มแม่น้ำอิรวดี และพบการสถาปนาเป็นอาณาจักรในเมียนมาร์ครั้งแรก เมื่อ 3,000 ปีก่อนคริสตกาล

ชนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในแถบลุ่มแม่น้ำอิรวดีและชายฝั่งเทือกเขาตะนาวศรี อยู่มาจนถึงปัจจุบันก็คือ ชนชาติมอญ มีอาณาจักรสุวรรณภูมิที่เรืองอำนาจในสมัยเมื่อประมาณ 300 ปีก่อนคริสตกาล หรือราวพุทธศตวรรษที่ 2 เป็นอาณาจักรที่ได้รับอิทธิพลของพุทธศาสนาจากชมพูทวีปหรืออินเดีย ในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช อาณาจักรสุวรรณภูมิเจริญรุ่งเรืองอย่างมาก เป็นแหล่งอารยธรรมที่เข้มแข็งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก่อนที่ชนชาติพยู หรือชาวพม่าจะเข้ามาเผยแพร่อิทธิพล ตั้งเป็นอาณาจักรศรีเกษตรเมื่อประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 5 เป็นอาณาจักรโบราณของเมียนมาร์ ก่อนที่จะเข้าสู่ยุคอาณาจักรพุกาม อันเป็นยุคของประวัติศาสตร์ชาติเมียนมาร์ในเวลาต่อมา

• ยุคอาณาจักรศรีเกษตร

ชาวพยู เป็นกลุ่มคนที่เข้ามาสร้างอาณาจักรโบราณแห่งแรกของประวัติศาสตร์เมียนมาร์ สันนิษฐานว่า ชาวพยูย้ายถิ่นฐานมาจากทิเบต

พุกาม อาณาจักรแห่งแรกของเมียนมาร์

ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 5 โดยตั้งถิ่นฐานกระจายตัวในทางตอนกลางของเมียนมาร์ และตั้งราชธานีอย่างเป็นทางการแห่งแรกอยู่ที่ นครศรีเกษตร ที่แปลว่า นครแห่งความงาม ความวิเศษ

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ยืนยันการมีอยู่ของอาณาจักรโบราณแห่งนี้ คือ บันทึกของจีน ที่ระบุว่า ชาวพยูเคยส่งทูตและเครื่องใช้เครื่องดนตรีไปยังราชสำนักของจีนในสมัยราชวงศ์ถัง ชาวพยูมีวิถีชีวิตที่รับอิทธิพลมาจากอินเดียเป็นส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาท ทำการเกษตร เช่น การปลูกข้าวเจ้า

เมืองศรีเกษตรมีพระสถูปที่สำคัญสามแห่ง ได้แก่ พระสถูปพญามา พระสถูปพญาคยี และพระสถูปบอว์บอว์คยี อยู่ภายนอกกำแพงเมืองทางทิศเหนือ ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และทิศใต้ตามลำดับ พระสถูป

ที่ยังคงสภาพดีที่สุด คือ พระสถูป
บอว์บอว์คยี พบโบราณวัตถุใน
พระสถูปหลายอย่าง ทั้งพระพุทธรูป
เทวรูปที่ทำด้วยทองคำ เงิน
ตะกั่ว รวมไปถึงงานแกะสลักต่างๆ
เป็นต้น

นอกจากนี้ โบราณสถานที่ยัง
หลงเหลืออยู่จนถึงปัจจุบัน อยู่ที่
เมืองฮามาร์ชา เชื่อกันว่าเมืองนี้เป็น
เมืองหลวงเก่าของชาวพยู มีการ
ค้นพบกำแพงเมืองที่มีโครงสร้าง
ขนาดใหญ่ บ้างก็ว่าใหญ่กว่ากำแพง
เมืองพุกาม ใช้อิฐก้อนใหญ่ในการ
ก่อสร้าง มีทั้งคูเมืองชั้นในและ
ชั้นนอก

พระสถูปบอว์บอว์คยีในเมืองศรีเกษตร

อาณาจักรศรีเกษตรของชาว
พยูเสื่อมสลายไปเมื่อคริสต์ศตวรรษ
ที่ 9 จากการรุกรานของอาณาจักรน่านเจ้า ชาวพยูถูกจับไปเป็นเชลย
จึงหลงเหลือชาวพยูในตอนกลางของพม่าน้อยมาก และกลมกลืนไปกับ
ชาวพม่าที่ได้เข้ามาแทนที่ด้วยอาณาจักรพุกามในที่สุด

● ยุคอาณาจักรพุกาม

พุกามถือเป็นอาณาจักรแรกของชาวพม่า (The First Myanmar Empire) เริ่มก่อร่างสร้างเมืองเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 11 เป็นสมัยที่พม่า

พระพุทธรูปในศิลปะแบบพม่า

ဘုရား
ဦးစွာ ကောင်းမွန်စွာ
အားပေးပါ
ကိုလိုနီလက်ထပ်မှုကို
ဆန့်ကျင်ပါ

ကျွန်ုပ်တို့
ကတိတ်လုပ်ပါ

มีความรุ่งเรืองมาก โดยเฉพาะในสมัยพระเจ้าอโนรธา หรือพระเจ้าอโนรธามังช่อ ในระหว่างที่พระองค์ทรงครองราชย์ 33 ปีนั้น พระองค์ทรงเป็นผู้รวมพม่าเป็นปึกแผ่นเดียวกัน และแผ่พระราชอำนาจไปยังดินแดนต่างๆ อย่างกว้างขวาง มีอำนาจเหนือชนกลุ่มต่างๆ ในละแวกนี้ ทั้งพม่าแท้ ยะไข่เหนือ และมอญ อีกทั้งสามารถต้านทานอาณาจักรข้างเคียงอย่างไทใหญ่ ไม่ให้เข้ามารุกรานพุกามได้

นอกจากพระเจ้าสามารถด้านการป้องกันอาณาจักรแล้ว ด้านการบำรุงพระพุทธศาสนายังเป็นที่โดดเด่นและเป็นผู้สร้างความรุ่งเรืองของศาสนาพุทธให้ประจักษ์ทั่วเมียนมาร์ในปัจจุบัน ทั้งการสร้างหมู่พระเจดีย์นับร้อยนับพันองค์ ซึ่งรวมถึงเจดีย์ชเวดากองด้วย อีกทั้งยังได้ให้ความช่วยเหลือเมืองลังกาในการบูรณะศาสนสถาน การชำระพระไตรปิฎก ด้วยการส่งพระเถระชั้นผู้ใหญ่ ต้นฉบับพระไตรปิฎก และช้างเผือก 1 เชือกไปยังลังกา พระเจ้าอโนรธาจึงถือเป็นพระปฐมกษัตริย์ที่เป็นวีรกษัตริย์ องค์มหาราชแห่งราชวงศ์พุกาม ที่ได้รับการยกย่องอย่างมากในประวัติศาสตร์พม่า

ภายหลังสมัยพระเจ้าอโนรธา อาณาจักรพุกามมีกษัตริย์ปกครองต่อมาอีก 11 พระองค์ ได้แก่ พระเจ้ามานธูลาน (สอว์ลู) พระเจ้ากยัน-ลีทธา (พระเจ้าครรชิต) พระเจ้าอลองคะสิทธุ (พระเจ้าอลังสิทธุหรืออลังกจอสู) พระเจ้ามินชินชอว์ พระเจ้านราฐ (พระเจ้านรสุ) พระเจ้านราเจียรหกะ (พระเจ้านรสิงห์) พระเจ้านราปฏิสิทธุ พระเจ้าหะติ-โลมินโล (พระเจ้าตางมยา) พระเจ้ากะยอชะวา พระเจ้าอุซซานะ พระเจ้านรวิหบดี (พระเจ้านราสีหบดี)

กษัตริย์ผู้ปกครองอาณาจักรพุกามทุกพระองค์ ล้วนเป็นศาสนูปถัมภกในพุทธศาสนา มีการสร้างวัดวาอาราม โบสถ์ วิหาร โดย

เจงกิสข่าน แห่งมองโกล

เฉพาะหมู่พระเจดีย์ ดังปรากฏว่าพุกามได้ชื่อว่าเป็น “เมืองแห่งทะเลเจดีย์” หรือ “ดินแดนแห่งเจดีย์สีพันองค์” อาณาจักรพุกามเริ่มเสื่อมลงเมื่อไทใหญ่ได้บุกโจมตีและยึดครองพุกาม ทำให้พุกามกลายเป็นเมืองร้าง ชาวไทใหญ่จึงเข้ามามีอำนาจในพุกาม

● ยุคอาณาจักรตองอู

อาณาจักรตองอู เป็นอาณาจักรแห่งที่สองของชาวพม่า (The Second Myanmar Empire) เริ่มต้นในคริสต์ศตวรรษที่ 15 หลังจากที่อาณาจักรพุกามเสียแก่พวกมอญแล้ว ชาวพม่าบางส่วนได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณตอนใต้ของพม่า ระหว่างแม่น้ำอิรวดีกับสาละวิน ผู้ก่อตั้งราชวงศ์ตองอู คือ พระเจ้ามังกินโย เดิมเมืองหลวงแห่งแรกคือตองอูตามชื่อราชวงศ์ ภายหลังในสมัยพระเจ้าตะเบงชเวตี้ขึ้นครองราชย์ได้ย้ายเมืองหลวงไปที่กรุงหงสาวดี

สมัยพระเจ้ามังกินโย (มินกินโย หรือ มิงยिनยอ) ถือเป็นกษัตริย์พระองค์แรกของชาวพม่า แม้ว่าจะก่อนหน้านี้จะมีกษัตริย์ที่ปกครองอาณาจักรตองอูมาก่อน แต่พระเจ้ามังกินโยถือเป็นกษัตริย์แห่งราชวงศ์ตองอูองค์แรกที่มีพระปรีชาสามารถในการสร้างความเข้มแข็งแก่อาณาจักรได้ โดยพระองค์ครองราชย์ตรงกับรัชสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 แห่งกรุงศรีอยุธยา

สมัยพระเจ้าตะเบงชเวตี้ พระโอรสในพระเจ้ามังกินโย เป็นสมัยที่สามารถรวบรวมพม่าได้เป็นปึกแผ่น ทรงยึดกรุงหงสาวดีจากพวก

มอญมาเป็นเมืองหลวงของอาณาจักรตองอูได้ นอกจากนี้ยังดีเอาเมืองแปร เมืองเมาะตะมะ เมืองยะไข่จากพวกมอญ และมีพระดำริที่จะขยายอาณาจักรมาถึงกรุงศรีอยุธยาด้วย แต่ถูกลอบปลงพระชนม์เสียก่อน

ต่อมาในสมัยพระเจ้าบุเรงนอง ได้รับการยกย่องว่าเป็นพระมหากษัตริย์ที่มีพระปรีชามากโดยเฉพาะทรงเป็นยอดจอมทัพพม่า ในสมัยของพระองค์ถือได้ว่าเป็นช่วงเวลาที่ยิ่งใหญ่ของอาณาจักรตองอูรุ่งเรืองสูงสุด ทรงขยายอำนาจเหนือดินแดนได้กว้างไกลที่สุด สามารถยึดครองทั้งกรุงอังวะ มณีปุระ ฉาน ล้านนา ล้านช้าง รวมทั้งกรุงศรีอยุธยา

บุเรงนอง เจ้าของฉาน “ผู้ชนะสิบทิศ”

นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ของไทย ผู้ชนะสิบทิศ ประพันธ์โดย ยาขอบ มีการตีพิมพ์ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์รายวันเมื่อปี ค.ศ. 1931 ยาขอบนำเค้าโครงเรื่องมาจากพงศาวดารที่ได้กล่าวถึง พระเจ้าบุเรงนองแห่งราชวงศ์ตองอู

ส่วนชื่อ “ผู้ชนะสิบทิศ” มาจากคำที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงยกให้พระเจ้าบุเรงนองเป็น “The Conqueror of Ten Directions”

เรื่องย่อของ ผู้ชนะสิบทิศ มีอยู่ว่า พระเจ้าบุเรงนอง หรือ “จะเด็จ” เป็นบุตรสามัญชนที่มารดาได้เป็นแม่นมเลี้ยงพระราชโอรส พระราชธิดาของกษัตริย์ตองอู ทำให้จะเด็จผูกพันกับพระราชธิดา นามว่า จันทรา จนเกิดเป็นความรัก จะเด็จยังเป็นผู้มีความสามารถในการสู้รบ สามารถรบชนะยึดครองเมืองต่างๆ ได้ทุกทิศทาง ในการออกเดินทางไปรบทัพจับศึกนั้น จะเด็จพบรักกับหญิงสาวอีกคนหนึ่ง คือ ธิดาเจ้าเมืองแปร ชื่อ กุสุมา จนกลายเป็นโศกนาฏกรรมความรักของกษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่แห่งราชวงศ์ตองอู

อนุสาวรีย์พระเจ้าบุเรงนอง กษัตริย์นักรบ
ของเมียนมาร์

นับแต่ปี ค.ศ. 1563 เกิดสงคราม
ช้างเผือก อันมีชนวนมาจากที่พระเจ้า
บุเรงนองทรงขอช้างเผือก แต่สมเด็จพระ
พระมหาจักรพรรดิทรงปฏิเสธ สุดท้าย
พระมหาจักรพรรดิทรงเจรจาสงบศึก
ยอมเสียช้างเผือก 4 เชือก พร้อมทั้งส่ง
พระนเรศวร พระราชโอรสมาเป็นองค์
ประกันที่หงสาวดี ในที่สุดพระเจ้าบุเรง
นองสามารถเข้าตีกรุงศรีอยุธยาได้
ในเหตุการณ์เสียกรุงครั้งแรกในปี
ค.ศ. 1569 ก่อนที่สมเด็จพระนเรศวร
จะประกาศเอกราชใน 15 ปีต่อมา
ภายหลังพระเจ้าบุเรงนองสิ้นพระชนม์
อาณาจักรต้องอุกิไม่สามารถคงความ
ยิ่งใหญ่ดังเดิมได้ แม้ผู้ที่ครองราชย์สืบ
ต่อจากพระเจ้าบุเรงนอง คือ พระเจ้า

นันทบุเรงจะมุ่งมั่นเช่นพระบิดา แต่ต้องเผชิญกับการแย่งชิงอำนาจ
ในราชวงศ์ และการพยายามแยกตัวเป็นเอกราชในหลายหัวเมือง รวม
ถึงกรุงศรีอยุธยา ภายใต้การนำของสมเด็จพระนเรศวรด้วย

หลังจากสิ้นสุดอำนาจของพระเจ้านันทบุเรง อาณาจักรต้องอุ
เกิดความวุ่นวายอย่างมาก หัวเมืองต่างๆ แยกตัวกระจัดกระจาย
สถานภาพของการเป็นศูนย์กลางอำนาจของราชวงศ์ต้องอุเริ่มสั่นคลอน
พระมหากษัตริย์ของตองอูองค์ต่อมาจึงมาจากเจ้าเมืองอังวะ ซึ่งเป็น
พระญาติของพระเจ้านันทบุเรง มีพระนามว่า พระมหาธรรมราชาธิบดี

พระราชโอรสของนะยองราม พระอนุชาของพระเจ้านันทบุเรง พระมหา
ธรรมราชาสามารถรวบรวมพม่าให้เป็นปึกแผ่นได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น
แต่ก็ไม่สามารถกลับไปยิ่งใหญ่เหมือนในสมัยพระเจ้าบุเรงนองได้

อาณาจักรตองอูมีกษัตริย์รวมทั้งสิ้น 14 พระองค์ ได้แก่ พระเจ้า
มังกินโย พระเจ้าตะเบงชเวตี้ พระเจ้าบุเรงนอง พระเจ้านันทบุเรง
พระมหาธรรมราชา พระเจ้ามังรายทิพพา พระเจ้าธาลุน พระเจ้า
พินทะเล พระเจ้าพยี พระเจ้านราวาระ พระเจ้ามังรายกยอดิน พระเจ้า
สาณี พระเจ้าทานินกันว และพระมหาธรรมราชาธิบดี

ในที่สุดอาณาจักรตองอูก็ล่มสลายลง เพราะกษัตริย์ในยุคหลังของ
ราชวงศ์อ๋องแอ ไม่สามารถควบคุมเมืองต่างๆ ให้อยู่ภายใต้พระราช-
อำนาจได้ และต่างพากันก่อกบฏ เกิดความวุ่นวายในราชสำนัก โดย
เฉพาะเมื่อมีการย้ายเมืองหลวงจากตองอูไปที่กรุงอังวะ ในขณะเดียวกัน
ฝ่ายมอญได้เข้ายึดกรุงหงสาวดี ทำให้อาณาจักรตองอูสิ้นความเป็น
อาณาจักรของพม่าในช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 18

● ยุคอาณาจักรคองบอง

อาณาจักรคองบอง ถือเป็นอาณาจักรแห่งที่สามของชาวพม่า
(The Third Myanmar Empire) ต่อจากอาณาจักรตองอู และเป็น
อาณาจักรสุดท้าย ก่อนที่พม่าจะตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษ ประวัติ-
ศาสตร์สมัยนี้จึงรุ่งเรืองในตอนต้นรัชกาลของพระเจ้าอลองพญาเท่านั้น
ต่อมาอาณาจักรคองบองก็ต้องรับศึกหนักจากการรุกรานเข้ามาของ
ชาติตะวันตก และพยายามต้านทานเพื่อรักษาอำนาจอของราชวงศ์ไว้
อย่างยากลำบาก จนต้องยอมแพ้แก่อังกฤษในที่สุด

ไทย--ในมุมมองของเมียนมาร์

ในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทย ในช่วงสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี เมียนมาร์ถือเป็นชาติที่มีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์ยุคนั้น จากการเป็นชาติที่เข้ามารุกรานจนทำให้ไทยต้องเสียกรุงไปถึงสองครั้งคือ ในสมัยพระเจ้าบุเรงนอง และสมัยพระเจ้ามังระ โอรสของพระเจ้าอลองพญา ที่กล่าวถึงการเผากรุงศรีอยุธยา นำทองไปบูรณะเจดีย์ชเวดากอง สร้างความเคียดแค้นต่อพม่าในหมู่คนไทยบางกลุ่ม ที่มักจะอ้างเหตุการณ์ดังกล่าวเพื่อสร้างความรู้สึกชาตินิยมในหมู่คนไทยด้วยกันเอง

จากนวนิยาย บทละคร และบทภาพยนตร์อิงประวัติศาสตร์ของไทย ที่มักกล่าวถึงเมียนมาร์ในแง่ร้ายจากเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์มาโดยตลอด สำหรับชาวเมียนมาร์ไม่ได้รู้สึกเป็นปฏิปักษ์กับคนไทยอย่างที่คนไทยบางกลุ่มรู้สึก กล่าวคือ ไม่ได้มีเรื่องที่ต้องมาเคียดแค้นกันแล้ว แม้เมียนมาร์จะให้การยกย่องพระเจ้าบุเรงนองและพระเจ้าอลองพญาเป็นมหाराชาของชาติ แต่ก็มิได้เกลียดชังหรือดูถูกไทยในการเป็นชาติผู้แพ้ในอดีตแต่อย่างใด

ประวัติศาสตร์การสร้างชาตินิยมของเมียนมาร์ มองไปไกลกว่าการแข่งขันและต่อสู้กับชาติไทย แต่เป็นอังกฤษและอินเดียในสมัยที่ต้องตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษ ที่ทำให้เมียนมาร์รู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจมากที่สุด ในประวัติศาสตร์ชาติเมียนมาร์ นับต้องทำสงครามกับอังกฤษถึง 3 ครั้ง และแพ้ทุกครั้ง จนต้องยินยอมมอบอำนาจให้แก่ชาติตะวันตก ที่เข้ามาทำการเปลี่ยนแปลงเมียนมาร์ นับตั้งแต่การยกเลิกระบอบกษัตริย์ นโยบายการปกครองที่ได้สร้างปัญหาให้แก่เมียนมาร์มาจนถึงปัจจุบันในเรื่องของชนกลุ่มน้อย ไทยจึงเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีความสัมพันธ์อันดีกับเมียนมาร์มาโดยตลอด ไม่ได้ถูกสร้างความรู้สึกเป็นศัตรูเหมือนกับที่ตำราประวัติศาสตร์ไทยเขียนไว้

พระเจ้าอลองพญา เดิมชื่อ อองไจยะ แปลว่า ชัยชนะ ทรงเริ่มต้นจากการเป็นผู้นำต่อสู้กับชาวมอญ จนสามารถสถาปนาตนเองเป็นมหาอุปราช สามารถรวบรวมพม่าตอนบนทั้งหมด รวมทั้งพวกไทใหญ่ด้วย ทรงตั้งเมืองชโยเป็นราชธานีแรกของคองบอง ต่อมาเมื่อยึดกรุงอังวะได้ ก็ถือเอากรุงอังวะเป็นเมืองหลวง และเมื่อยึดกรุงหงสาวดีจากพวคมอญมาได้ จึงสถาปนาตนเองขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์ พระนามว่า พระเจ้าอลองพญา แห่งราชวงศ์คองบอง ตั้งราชธานีแห่งใหม่ชื่อ ย่างกุ้ง จากเดิมที่ชื่อเมืองตะเกิง เป็นเมืองท่าที่อยู่ใกล้กรุงหงสาวดี ซึ่งอาณาจักรคองบองได้กลายเป็นอาณาจักรของชาวพม่าที่เข้มแข็งอีกครั้งในตอนต้นราชวงศ์นี้

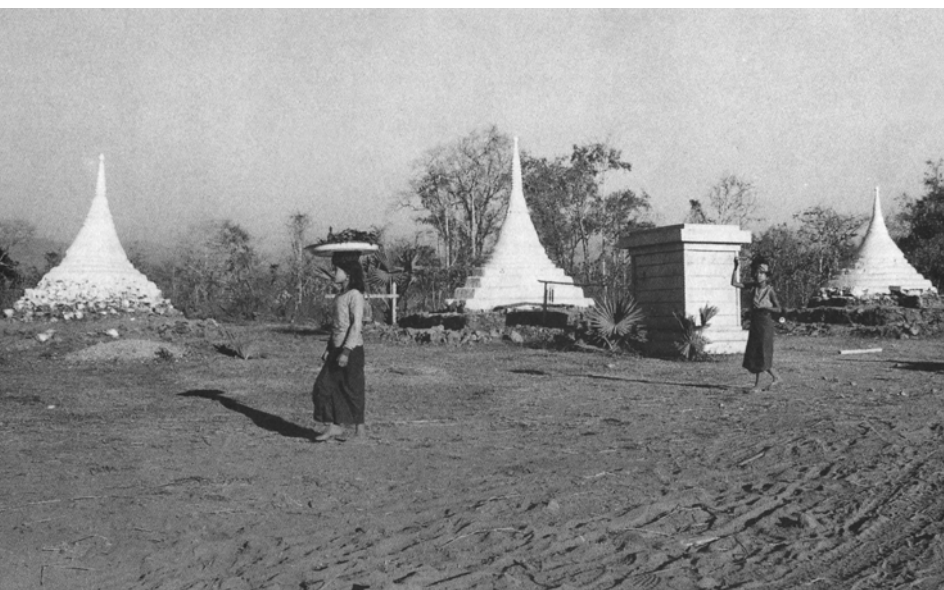
สมัยพระเจ้าอลองพญา ตรงกับรัชสมัยของพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ แห่งกรุงศรีอยุธยา ได้เกิดเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ชาติไทย ก่อนเหตุการณ์เสียกรุงครั้งที่สอง พระเจ้าอลองพญามีแผนเข้าตี

เมืองพุกามกลายเป็นที่เลี้ยงสัตว์ของชาวบ้าน

กรุงศรีอยุธยา โดยมีหลายมูลเหตุที่นักประวัติศาสตร์สันนิษฐาน เช่น บ้างก็ว่าไม่พอใจที่กรุงศรีอยุธยาให้ความช่วยเหลือพวกมอญที่หลบหนีพม่ามา บ้างก็ว่าพระเจ้าอลองพญาอยากมีชื่อเสียงเหมือนพระเจ้าบุเรงนองในสมัยราชวงศ์ตองอู บ้างก็ว่าพระเจ้าอลองพญาทรงเชื่อว่าพระองค์เองเป็นพระโพธิสัตว์กัลปชาติมาเกิด ต้องขยายอาณาจักรเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา ก่อนที่จะสามารถยึดกรุงศรีอยุธยาได้ พระเจ้าอลองพญาทรงเริ่มยกทัพเข้ายึดเมืองต่างๆ ตั้งแต่เมืองเมาะตะมะ ทวาย ตะนาวศรี ภูเก็ต ปรามบุรี เพชรบุรี แต่ยังมีพื้นที่ที่ยึดกรุงศรีอยุธยาได้สำเร็จก็สิ้นพระชนม์ด้วยไข้ทรพิษเสียก่อน พระเจ้ามังระ หรือ สิ้นพยูชิน พระราชโอรสองค์ที่สองจึงได้สืบทอดเจตนารมณ์พระราชบิดา สามารถเข้าตีกรุงศรีอยุธยาได้สำเร็จ ในปี ค.ศ. 1767 ตรงกับสมัยพระเจ้าเอกทัศแห่งราชวงศ์บ้านพลูหลวง

ก่อนหน้าพระเจ้ามังระครองราชย์นั้นยังมี พระเจ้ามังลอก

ด้านเจดีย์สามองค์เป็นเส้นทางที่พม่าใช้ยกทัพเข้ามาในสยามบ่อยครั้งที่สุด

พระราชโอรสองค์โตของพระเจ้าอลองพญา แต่สิ้นพระชนม์หลังครองราชย์ได้ 3 ปีเท่านั้น ภายหลังสิ้นพระเจ้านั่งระแล้ว ก็มีกษัตริย์ที่ขึ้นครองราชย์ต่อมา ได้แก่ พระเจ้าจิงจกฏ พระเจ้าปางสา และพระเจ้าปดุง หรือ โบดอร์พญา อันเป็นรัชสมัยที่ความขัดแย้งกับอังกฤษเริ่มต้นขึ้น

พระเจ้าปดุง เป็นพระราชโอรสในพระเจ้าอลองพญา ครองราชย์ยาวนานที่สุดถึง 37 ปี ทรงเคยพยายามรุกรานสยามอีกครั้งในสมัย

สงครามอังกฤษกับพม่าสามครั้ง

- ครั้งที่ 1 ค.ศ. 1824 สมัยพระเจ้าพระคยิดอร์ อังกฤษต้องการตลาดเพื่อการค้าตามแนวพรมแดนที่ติดกับบริติชอินเดีย ผลคือพม่าต้องทำสนธิสัญญาสงบศึกยันดาโบ ทำให้อังกฤษได้ดินแดนของพม่าตอนใต้ตั้งแต่ ยะไข่ ตะนาวศรี และสิทธิในการควบคุมเส้นทางเดินเรือไปมาลาญ

- ครั้งที่ 2 ค.ศ. 1852 หรือที่เรียกกันว่า สงครามดัลฮาซี สมัยพระเจ้าปะกันมิน เกิดจากอังกฤษ นำโดยข้าหลวงใหญ่แห่งบริติชอินเดีย ลอร์ด ดัลฮาซี ต้องการได้เมืองท่าที่ย่างกุ้งที่เริ่มคึกคักหลังจากอังกฤษชนะจีนในสงครามฝิ่น

และต้องการยึดพม่าไว้ทั้งหมด สงครามได้ยุติลงเมื่อพระเจ้ามินดงสามารถยึดอำนาจมาจากพระเจ้าปะกันมินและเจรจาสงบศึกสำเร็จ แต่อังกฤษสามารถยึดเมืองอิรวดีและหงสาวดีไปได้

- ครั้งที่ 3 ค.ศ. 1885 สมัยพระเจ้าธีบอ ทรงดำเนินนโยบายดึงฝรั่งเศสเข้ามามีมือกับอังกฤษ แต่ไม่สำเร็จ สงครามครั้งนี้พม่าจึงเป็นฝ่ายแพ้ อังกฤษได้บังคับให้พระเจ้าธีบอสละราชสมบัติ นับเป็นจุดสิ้นสุดของราชวงศ์และอาณาจักรคองบองนับแต่นั้นมา

รัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ในชื่อ “สงครามเก้าทัพ” แต่ไม่สำเร็จ และต้องพบกับศึกอันหนักยิ่งกว่าคือ ภายหลังทรงนำทัพเข้ายึดอาณาจักร ยะไข่ (อาระกัน) มาได้ จนเป็นเหตุให้พม่ามีเขตแดนขนานกับแคว้น เบงกอลของอังกฤษ เมื่อชาวยะไข่ลุกฮือขึ้นต่อต้านพม่า แต่เพลี่ยงพล้ำ จนต้องหนีเข้าไปในเขตของอังกฤษ ทำให้อังกฤษเริ่มเห็นว่าท่าทีของ พม่าเช่นนั้น มีลักษณะเดียวกับการรุกรานแบบจักรวรรดินิยม อังกฤษจึง เริ่มมองว่าพม่าเป็นภัยต่ออังกฤษ และเห็นว่าน่าจะสมารถใช้พม่า ให้เป็นประโยชน์ในการต่อสู้กับฝรั่งเศสในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง ใต้นี้ อังกฤษจึงเริ่มส่งทูตมาเจรจาฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูตกับ พม่าในนามบริษัทอีสต์อินเดีย ชักชวนให้พม่าปิดเมืองท่าเพื่อไม่ให้ ฝรั่งเศสเข้ามาได้ และขอให้พม่ายอมรับสนธิสัญญาการค้า รวมถึง พยายามสร้างมิตรไมตรี การเข้ามาเจรจาในครั้งนี้ แม้อังกฤษจะไม่ ประสบความสำเร็จในเบื้องต้น ความขัดแย้งก็ยังมีได้เกิดขึ้นแต่อย่างใด

สิ่งที่ทำให้พม่ากับอังกฤษต้องผิใจกันในเวลาต่อมาคือ กรณี ผู้นำกบฏเมืองยะไข่ที่ชื่อ ชิน พยัญ ได้หลบหนีการตามจับของพม่า เข้าไปในป่าที่บึงของเมืองจิตตะกองของอินเดีย ซึ่งเป็นอาณานิคมของ อังกฤษ แต่อังกฤษไม่ได้ช่วยพม่ารบกับยะไข่และปล่อยให้ ชิน พยัญ เข้าไปในเขตแดนในอาณัติของอังกฤษโดยไม่ตามจับ พม่าจึงประกาศ ตัดความสัมพันธ์กับอังกฤษ นับเป็นชนวนที่นำไปสู่สงครามระหว่าง อังกฤษกับพม่าถึง 3 ครั้ง สงครามนี้ดำเนินมาตลอดตั้งแต่สมัย พระเจ้าปดุง พระเจ้าพะคะยิดอร์ พระเจ้าธารัรวดี พระเจ้าปะกันมิน พระเจ้ามินดง และพม่าตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษในสมัยพระเจ้า ธีบอในที่สุด

พลเอกอาวูโต ตาน ช่วย สวสนนามในวันชาติ

การเมืองการปกครอง

- ยุคอาณานิคมอังกฤษ

อังกฤษเริ่มปกครองพม่าในฐานะดินแดนที่ยึดได้มาตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 1 โดยให้พม่าเป็นมณฑลหนึ่งของอินเดีย (British India) ภายใต้การดูแลของข้าหลวงใหญ่แห่งบริติชอินเดีย

มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองอีกครั้งในปี ค.ศ. 1937 โดยให้พม่าแยกออกมาเป็น British Burma มีย่างกุ้งเป็นเมืองหลวง ใช้นโยบาย “แบ่งแยกและปกครอง” (Divides and Rules) ปกครองพม่าโดยออกเป็นสองส่วน คือ พม่าแท้ (Proper Burma) ปกครองโดยตรงแบบมี

สถานการณ์บัญญัติ โดยยกเลิกการปกครองดั้งเดิมของพม่า จัดระบบราชการตามแบบที่ปกครองอินเดียแทน และชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดน (Frontier Areas) เป็นการปกครองโดยอ้อม หรือรัฐอารักขา ซึ่งเป็นผลมาจากสมัยอาณานิคมของ กองกลุ่มชาติพันธุ์อื่นที่เป็นเมืองขึ้น และเมืองประเทศราชมีการติดต่อกับอังกฤษโดยไม่ได้ผ่านราชสำนักกองบอง และเมื่อต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษจึงหวังจะสามารถแยกตัวเป็นอิสระจากพม่าภายหลังการได้รับเอกราชแล้ว

อังกฤษใช้การปกครองแบบดังกล่าวเพื่อง่ายต่อการจัดเก็บภาษี เนื่องจากอังกฤษทราบดีว่ากลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ไม่ได้ปรารถนาที่จะอยู่ภายใต้การปกครองของชาวพม่า จึงแยกการดูแลออกจากกัน แต่ยังคงดินแดนทั้งหมดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันคือ บริติชเบอร์มา ซึ่งการปกครองในลักษณะนี้ได้ก่อให้เกิดปัญหาภายในพม่ามาจนถึงปัจจุบันในเรื่องความไม่ลงรอยกันของชนกลุ่มน้อยชาติพันธุ์ต่างๆ กับรัฐบาลกลาง อังกฤษต้องการพม่าเพราะต้องการขยายพื้นที่การผลิตสินค้าเกษตรกรรมและเมืองท่าจากลัทธิล่าอาณานิคม และเพื่อแข่งขันกับ

ตึกโคโลเนียลในเมียนมาร์

ประเทศตะวันตกอื่น โดยเฉพาะฝรั่งเศส ทำให้พม่าต้องอยู่ในสถานะ ถูกบีบบังคับให้ยอมจำนนต่ออังกฤษในครั้งนั้น

คนอังกฤษปกครองคนพม่าในยุคอาณานิคม

ขบวนการชาตินิยม

ตั้งแต่ต้น ความไม่พอใจอังกฤษ เริ่มเกิดขึ้นจากในกลุ่มผู้ได้รับการศึกษาแบบตะวันตก และกลุ่มพระสงฆ์ กระแสชาตินิยมเกิดขึ้นในหมู่ประชาชนชาวพม่า และเริ่มต่อต้านการปกครองของอังกฤษ โดยขบวนการชาตินิยมพม่าที่สำคัญมีดังนี้

• สมาคมชาวพุทธหนุ่ม YMBA

The Young Men's Buddhist Association หรือ YMBA ก่อตั้งโดย นายอุ เมย์ ออง มีประวัติจบการศึกษาด้านกฎหมายจากมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ในประเทศอังกฤษ แต่เห็นว่าตนเองต้องการให้ชาวพม่าสร้างเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมขึ้นมาเอง โดยเฉพาะการเป็นพุทธศาสนิกชน จึงได้เป็นแกนนำในการเรียกร้องให้ชาวอังกฤษต้องยินยอมถอดรองเท้าเวลาเข้าวัด (No Footwear) และให้คณะสงฆ์มีสิทธิ์ในการ

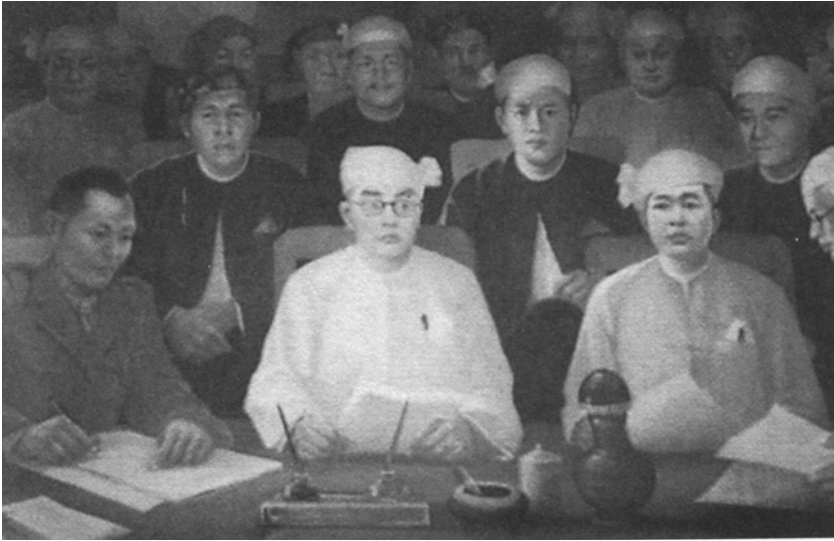
กำหนดหลักการแต่งกายที่เหมาะสมเวลาเข้าวัด จากเดิมที่ชาวอังกฤษ
 ดูถูกชาวพม่าและวัฒนธรรมของพุทธ เหตุการณ์นี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นของ
 การเรียกร้องสิทธิเสรีภาพของชาวพม่า ก่อนจัดตั้งเป็นองค์กรทาง
 การเมืองภายใต้ชื่อ General Council of Burmese Association (GCBA)
 ที่นำไปสู่การเรียกร้องเอกราชต่อไป

● สมาคมเราชาวพม่า Dobama Asiayone

เป็นกลุ่มเคลื่อนไหวของนักศึกษา มีจุดเริ่มต้นจากมหาวิทยาลัย
 ย่างกุ้ง ที่มีขบวนการนักศึกษา (All Burma Student) และขยายตัวเป็น
 สมาคมเราชาวพม่า (โดบามา เอเชียยัน) หรือกลุ่มตะขิ่น มีผู้นำคือ อู นู
 และ อู ออง ซาน มีจุดมุ่งหมายคือ การเรียกร้องเอกราชจากอังกฤษ
 โดยยึดหลักพระพุทธศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของการเป็นชาวพม่า และการ
 ชูแนวคิดสังคมนิยมเพื่อปกครองพม่าหลังได้รับเอกราช

การดำเนินการของสมาคมเกิดขึ้นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2
 (ค.ศ. 1939) ที่ทำให้อังกฤษต้องตกอยู่ในสภาวะความขัดแย้งและสงคราม
 เป็นโอกาสให้ชาวพม่ารวมตัวกันเพื่อเรียกร้องเอกราช โดยนายพล
 ออง ซาน ได้นำสมาคมเราชาวพม่ารวม 30 คน (ตรีทศมิตร) เข้าร่วม
 การฝึกทหารกับญี่ปุ่นเพื่อต่อสู้กับอังกฤษ และก่อตั้งกองทัพเอกราช
 พม่าขึ้น แต่ภายหลังเกิดความขัดแย้งกับญี่ปุ่น เพราะไม่มีความจริงใจ
 ในการช่วยเหลือพม่า และพม่าได้ตกอยู่ภายใต้การควบคุมของญี่ปุ่น
 จึงได้จัดตั้งองค์กรลับชื่อ สันนิบาตเสรีชนต่อต้านฟาสซิสต์ (AFPFL) เพื่อ
 ต่อต้านญี่ปุ่น

หลังจากนั้นไม่นาน ญี่ปุ่นแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้อังกฤษ
 กลับมายึดพม่าอีกครั้ง นายพล ออง ซาน ได้พยายามเจรจากับอังกฤษ
 และผู้นำชนกลุ่มน้อยต่างๆ ทั่วประเทศ ด้วยการจัดทำ สนธิสัญญา

การลงนามในสนธิสัญญาปางโหลง เป็นแนวทางร่วมมือเรียกร้องเอกราชจากอังกฤษ

ปางโหลง เพื่อสร้างแนวทางการอยู่ร่วมกันเป็นประเทศพม่า ซึ่งแนวทางดังกล่าวทำให้นายพล ออง ซาน ถูกลอบสังหารจากผู้ไม่เห็นด้วยกับเขา ในปี ค.ศ. 1947 อย่างไรก็ตาม เขาก็ดี เขาเป็นผู้นำขบวนการชาตินิยมของพม่าที่ได้รับสมญานามว่า “บิดาแห่งเอกราชพม่า” ผู้ทำให้พม่าได้รับเอกราชจากอังกฤษเมื่อวันที่ 4 มกราคม ค.ศ. 1948

กองกำลังชนกลุ่มน้อยในเมียนมาร์

หลังจากที่ชนกลุ่มน้อยคาดการณ์ได้ว่าสนธิสัญญาปางโหลงไม่สามารถเกิดขึ้นได้จริง เนื่องจากรัฐบาลกลางของชาวพม่าบ่ายเบี่ยงที่จะให้อำนาจแก่หัวหน้ากลุ่มชาติพันธุ์ในการดูแลประชากรของตนเอง ส่งผลให้หลายกลุ่มเริ่มตั้งกองกำลังกลุ่มติดอาวุธ เพื่อต่อต้านแนวทางการรวมศูนย์อำนาจของทางการพม่า โดยกลุ่มที่มีความเข้มแข็งและสร้างอำนาจต่อรองกับรัฐบาลชาวพม่าได้มาโดยตลอด คือ

สนธิสัญญาปางโหลง

ในช่วงของกระบวนการสร้างชาติของพม่า นำโดยนายพล ออง ซาน นั้น ได้พยายามรวมชนกลุ่มน้อยต่างๆ ให้เข้าร่วมการเรียกร้องเอกราชจากอังกฤษ มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการบริหารของรัฐบาลชั่วคราวพม่า เจ้าหน้าที่ชั้นเจ้าฟ้าของพม่า และผู้แทนจากรัฐฉาน คะฉิ่น และฉิ่น เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1947 มีการร่างสนธิสัญญาปางโหลง มีสาระสำคัญคือ การมอบบทบาททางการเมืองส่วนกลางให้แก่ชนกลุ่มน้อย ให้สิทธิในการปกครองตนเองในรูปแบบสหพันธรัฐ ที่รัฐบาลกลางจะดูแลด้านความมั่นคงของประเทศ ส่วนเรื่องทั่วไป รัฐบาลท้องถิ่นสามารถจัดการได้อย่างเอกราช ซึ่งมีข้อตกลงว่า ชนกลุ่มน้อยสามารถถอนตัวได้หลังจากรวมตัวกันแล้วเป็นเวลา 10 ปี โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาแห่งรัฐและผู้นำของรัฐ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของชนกลุ่มน้อย

สาระสำคัญในสนธิสัญญาปางโหลงได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการเรียกร้องเอกราชร่วมกับชาวพม่า แม้ว่าพม่าจะได้รับเอกราชจากอังกฤษในที่สุด แต่สนธิสัญญาปางโหลงก็ไม่สามารถมอบอำนาจให้แก่ชนกลุ่มน้อยได้ เนื่องจากไม่เคยมีรัฐบาลไหนที่จริงจังมอบอำนาจตามที่ตกลงไว้ได้ และพยายามบีบคั้นให้ชนกลุ่มน้อยต่างๆ ต้องตั้งกองกำลังเพื่อต่อต้านความเป็นเผด็จการของรัฐบาลทหารพม่ามาจนถึงปัจจุบัน

• กองทัพรัฐฉาน Shan State Army (SSA)

กองทัพรัฐฉาน หรือ SSA ของชาวไทใหญ่ ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1964 ภายหลังความพยายามเรียกร้องการเป็นรัฐอิสระเมื่อปี ค.ศ. 1958 อันเป็นเวลาครบ 10 ปีของการลงนามสนธิสัญญาปางโหลง รัฐบาลพม่าไม่ทำตามข้อตกลงตามสนธิสัญญาในการยินยอมให้รัฐของชนกลุ่มน้อยสามารถยื่นเรื่องขอแยกตัวเป็นอิสระได้ แต่รัฐบาลพม่ากลับส่งกองกำลังเข้ายึดรัฐฉาน ทำให้ชาวไทใหญ่ต้องลุกฮือขึ้นต่อสู้กับรัฐบาลกลางพม่า ซึ่งในครั้งแรก ผู้นำการต่อสู้คือ กลุ่ม ‘หนุ่มศึกหาญ’ ร่วมมือกับเจ้าฟ้า

เจ้ายอดศึก ผู้นำกองทัพรัฐฉาน

ไทใหญ่ ช่วยกันต่อสู้จนเอาชนะกองกำลังของรัฐบาลได้ แต่เมื่อเวลาผ่านไปชาวไทใหญ่อ่อนแรงลง จึงก่อตั้งเป็นกองทัพรัฐฉานในที่สุด

ประวัติศาสตร์การต่อสู้ของกองทัพรัฐฉานเข้มข้นมาโดยตลอด ครั้งหนึ่ง กองทัพรัฐฉานเคยแตกแยกในยุคคอมมิวนิสต์ และเคยเดินผิดทางในยุคขุนส่า ซึ่งแม้ว่าจะจะเป็นกองกำลังที่มีอาวุธทันสมัยมาก ในนาม “กองทัพเมืองไต” แต่กลายเป็นกองกำลังที่มีชื่อเสียงในทางที่ไม่ดี เนื่องจากความเข้มแข็งของกองกำลังมาจากกำไรจากการค้าขายยาเสพติด ซึ่งก็ล่มลงเพราะความเผด็จการของขุนส่าเองและการจู่โจมของรัฐบาลกลางที่สามารถสังหารขุนส่าได้ ทำให้ปัจจุบันกองทัพรัฐฉานเหลือเพียงการนำของเจ้ายอดศึก โดยมีฐานกำลังอยู่ใน 11 เมืองของรัฐฉาน ซึ่งรัฐบาลทหารพม่าก็พยายามยุติกองกำลังของเจ้ายอดศึกมาโดยตลอด โดยใช้นโยบายย้ายชาวบ้านออกจากพื้นที่ของกองกำลังและประกาศให้เป็นพื้นที่ยิงอิสระ เพื่อมุ่งทำลายล้างกองกำลังให้ได้ แต่กองกำลังของเจ้ายอดศึกมีความเข้มแข็งมาก

ภายหลังการเลือกตั้งในปี ค.ศ. 2010 เมื่อเดือนมกราคม ปี ค.ศ.

2012 รัฐบาลพรรค USDP ได้เริ่มเปิดการเจรจาเพื่อหยุดยิงกับกองทัพรัฐฉานแล้ว

• กองกำลังสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง Karen National Union (KNU)

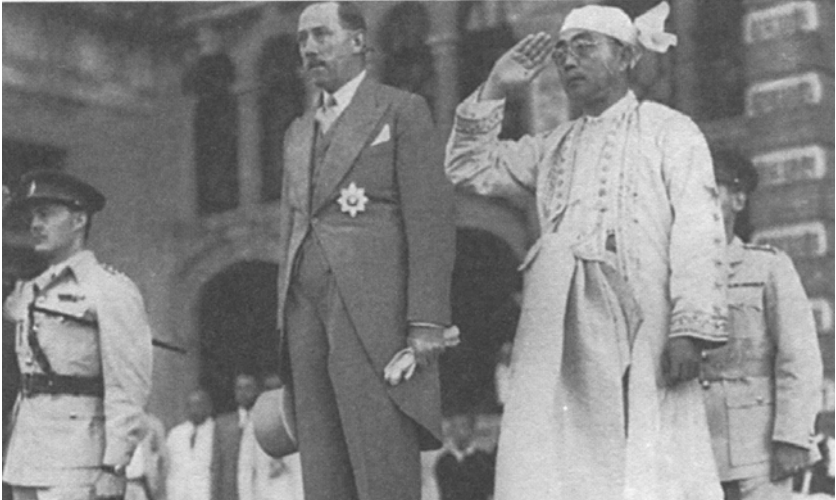
กองกำลัง KNU เป็นกองกำลังติดอาวุธของชาติกะเหรี่ยงคริสต์ ที่ทำการต่อสู้กับรัฐบาลกลางมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1948 มีความเข้มแข็งมาก ในช่วงที่มีนายพลโบเมียะ เป็นผู้นำกองกำลัง ที่เคยตั้งตนเองเป็น ประธานาธิบดีของชาวกะเหรี่ยงเป็นเวลาถึง 24 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1976-2000 มีรายได้เลี้ยงกองกำลังจากการขายสินค้าในตลาดมืดตามแนวชายแดนประเทศไทย

บาอุ จยี ฮอร์ ผู้ก่อตั้ง KNU

ต่อมา ในช่วงหลังเหตุการณ์ 8888 รัฐบาลทหารพม่าเคยเปิดการเจรจากับกองกำลัง KNU แต่ไม่เป็นผล เกิดการต่อสู้กันอย่างเข้มข้น แม้กองกำลัง KNU จะอ่อนกำลังลงไปมาก แต่ด้วยยุทธวิธีที่ผสมผสานแบบกองโจร และตั้งค่ายชั่วคราวหลบซ่อนอยู่ตามแนวพรมแดนไทย-พม่า ทำให้สถานการณ์ทรงตัวเรื่อยมา และในต้นปี ค.ศ. 2012 กองกำลัง KNU นำโดย พลเอก มูตู เส ได้ยินยอมที่จะเปิดเจรจากับรัฐบาลกลางแล้วเช่นเดียวกับกองกำลังชนกลุ่มน้อยอื่นๆ

ทั้งนี้กองกำลังของชาวกะเหรี่ยงยังมีกลุ่มย่อย ได้แก่ กองกำลังกะเหรี่ยงพุทธประชาธิปไตย (DKBA) และกลุ่ม Karen National Liberation Army (KNLA) ที่แยกตัวออกไปเพราะความแตกต่างทางอุดมการณ์

เจ้าฉ่วย แต็ก แกลงการณประกาศเอกราชของเมียนมาร์ร่วมกับข้าหลวงอังกฤษ

ปัจจุบัน กลุ่มชาติพันธุ์ที่มีกองกำลังเป็นของตนเองได้รวมกลุ่มกัน ภายใต้องค์กรชื่อ สภาสหชาติสหภาพ หรือ The United Nationalities Federal Council (UNFC) ประกอบด้วย สหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง (KNU) พรรคก้าวหน้าแห่งชาติกะเหรี่ยง (KNPP) พรรครัฐมอญใหม่ (MNSP) แนวร่วมแห่งชาติจีน (CNF) และกองกำลังไทใหญ่ (SSA) องค์การเอกราชคะฉิ่น (KIO) องค์การแห่งชาติคะฉิ่น (KNO) สหภาพประชาธิปไตยลาหู่ (LDU) แนวร่วมปลดปล่อยรัฐปะหล่อง (PSLF) องค์การปลดปล่อยชาติปะโอ (PNLO) พรรคก้าวหน้าแห่งรัฐฉาน (SSPP) องค์การแห่งชาติว้า (WNO) และกองกำลังรัฐยะไข่ (ANC)

● เมียนมาร์ยุคได้รับเอกราช

หลังจากเมียนมาร์ได้รับเอกราชในปี ค.ศ. 1948 แล้ว องค์กร AFPFL ยังคงมีบทบาทในการเป็นพรรคการเมือง ผู้นำจัดตั้งรัฐบาลมี นายอู นู เป็นนายกรัฐมนตรีคนแรก แต่การที่ AFPFL รวบรวมผู้คนจาก กลุ่มชาตินิยมต่างๆ ทำให้เกิดความคิดเห็นที่แตกแยกภายในพรรค มีการขับไล่สมาชิกที่เป็นกลุ่มกรรมกรและชาวนาออกไป และพบปัญหา ใหญ่เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยที่ต้องการจะปกครองตนเอง เพราะรัฐบาล เมียนมาร์ประกาศการปกครองรูปแบบสหภาพ แต่อำนาจที่แท้จริงกลับ

อู นู นายกรัฐมนตรีคนแรกของเมียนมาร์

อยู่ที่เพียงชาวพม่าเท่านั้น สร้างความ ไม่พอใจแก่ผู้นำชาติพันธุ์ต่างๆ อย่าง มาก และเกิดเป็นสงครามกลางเมือง ภายในหนึ่งปีที่ได้รับเอกราช

ในช่วงทศวรรษแรกของการได้รับ เอกราช (ค.ศ. 1948 - ค.ศ. 1956) เมียนมาร์ ได้มีการเลือกตั้งถึงสามครั้งตามระบอบ ประชาธิปไตยแบบรัฐสภา ที่พรรค AFPFL ของนายกรัฐมนตรี อู นู ได้รับชัยชนะ ทั้งสามครั้ง โดยพรรคมีนโยบายพุทธ

สังคมนิยม (Buddhist Socialism) ว่าด้วยการตีความหลักพุทธศาสนากับ หลักมาร์กซิสม์ มาใช้ในการปกครองประเทศ แต่พรรค AFPFL ก็เริ่ม อ่อนแอลง เนื่องจากขาดประสิทธิภาพและการสนับสนุนโดยตรงจาก ประชาชน ผนวกกับกองทัพพม่าเริ่มแข็งแกร่งและมีเอกภาพมาก นายก- รัฐมนตรี อู นู หันไปขอความช่วยเหลือจากกองทัพเพื่อจัดการกับ ชนกลุ่มน้อยที่สถานการณ์บานปลายจนต้องตั้งรัฐบาลรักษาการโดย

กองทัพ ซึ่งในขณะนั้นมีนายพลเนวินเป็นผู้นำ เป็นเวลา 2 ปี ที่กลายเป็นการปูทางให้ทหารเมียนมาร์เข้ามามีบทบาททางการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเมื่อปี ค.ศ. 1962 นายพลเนวินก็ได้ทำรัฐประหารยึดอำนาจจากอู นุ ในที่สุด

● ยุคสังคมนิยมวิถีพม่า

ภายหลังการรัฐประหารยึดอำนาจในปี ค.ศ. 1962 นายพลเนวินได้ขึ้นดำรงตำแหน่งประธานสภาปฏิวัติ และหัวหน้ารัฐบาลสภาปฏิวัติ ก่อตั้งพรรคโครงการสังคมนิยมพม่า ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. 1947 และประกาศใช้ระบอบสังคมนิยมในการปกครองประเทศ ที่เรียกว่า The Burmese way to Socialism หรือ สังคมนิยมวิถีพม่า เป็นแนวทางที่มีต้นแบบจากสหภาพโซเวียต แต่มีความแตกต่างตรงที่รัฐบาลทหารพม่ามิได้มีนโยบายต่อต้านการนับถือศาสนา โดยให้การรับรองว่า ชาวพม่ามีอิสระในการนับถือศาสนาได้ แต่จำกัดบทบาทของคณะสงฆ์ในทางการเมืองที่เคยมีก่อนการยึดอำนาจ

นอกจากนี้ การจัดระบบเศรษฐกิจของรัฐได้ทำการโอนกิจการการค้าต่างชาติมาเป็นของรัฐทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นบริษัทน้ำมันของอังกฤษ ธนาคารต่างชาติ บริษัทดีบุกสัญชาติอเมริกัน รวมทั้งร้านค้ารายย่อยไปจนถึงโรงงานขนาดใหญ่ในประเทศ และดำเนินการแก้ปัญหาที่ดิน ด้วยการกระจายที่ดินให้ชาวพม่า และยึดที่ดินรกร้างของชาวอินเดียมาจัดตั้งระบบนารัฐ (State Farm) และระบบนารวม (Collective Farm) ที่ให้ชาวนาที่เป็นสมาชิกมาร่วมทำงาน โดยสามารถเช่าเครื่องมือเครื่องใช้จากสหกรณ์ และมีเงินทุนให้กู้จากธนาคารของรัฐ ซึ่งผลที่ได้ไม่ทำให้สภาพเศรษฐกิจของประเทศดีขึ้นแต่อย่างใด

นายพลเนวิน ประธานสภาปฏิวัติแห่งเมียนมาร์

ด้านการปกครอง สมัยนายพลเนวิน มีความพยายามสร้างชาติเมียนมาร์ให้เป็นหนึ่งเดียว แต่กลับใช้นโยบายกีดกันชนชาติอื่นอย่างต่อเนื่อง เช่น การขับไล่ชาวอินเดียและชาวจีนออกนอกประเทศ การห้ามชนกลุ่มน้อยทุกกลุ่มมีบทบาททางการเมือง ปัญหาชนกลุ่มน้อยจึงทวีความรุนแรง หลายกลุ่มจัดตั้งขบวนการต่อสู้ เพื่อแยกตนเป็นอิสระ เนื่องจากไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมเช่นเดียวกับ

ชาวพม่า ตามที่เคยได้ตกลงด้วยสนธิสัญญาปางโหลงกับนายพลอองซาน ผู้นำขบวนการชาตินิยมในการเรียกร้องเอกราชจากอังกฤษ แต่เมื่อเมียนมาร์ได้รับเอกราชจากอังกฤษแล้ว ทุกรัฐบาลที่ผ่านมากลับเพิกเฉยแนวทางดังกล่าว และใช้ความรุนแรงในการปราบปรามการต่อต้านรัฐบาลกลาง

เหตุการณ์ 8888

ในปี ค.ศ. 1988 ความไม่พอใจรัฐบาลของนายพลเนวินถึงจุดแตกหัก เมื่อชนกลุ่มน้อยได้เข้ามาสนับสนุนกลุ่มนักศึกษาพม่าอย่างกว้างในการต่อต้านรัฐบาล เนื่องจากการดำเนินนโยบายของรัฐบาลทหารพม่า ขูดรีดภาษีจากชาวนาเพื่อไปเลี้ยงกองทัพ การแก้ปัญหาเศรษฐกิจ

ตกต่ำด้วยการยกเลิกธนบัตรชนิดราคา 75 35 และ 25 จี๊ด เหลือเพียงธนบัตรชนิดราคา 45 และ 90 จี๊ด ซึ่งนายพลเนวินเห็นชอบให้ใช้เพราะเลข 9 เป็นเลขนำโชคแต่ประชาชนกลับไม่สามารถนำธนบัตรไปแลกเงินใหม่ได้ ส่งผลให้เงินจี๊ดที่หมุนเวียนในตลาดหายไประยะ 60 - 70 พันที่ผู้ค้ารายย่อยต่างพากันล้มละลาย กลายเป็นชนวนเหตุการณ์ก่อจลาจลเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยครั้งประวัติศาสตร์ของประเทศ ที่รวมผู้ประท้วงจากทุกกลุ่ม ทั้งขบวนการนักศึกษา ชนกลุ่มน้อย คณะสงฆ์ และประชาชนทั่วไปที่ไม่พอใจกับการกระทำของรัฐบาล ด้วยการถือฤกษ์เลข 8 เป็นเลขนำโชคในการต่อสู้ (วันที่ 8 เดือน 8 (สิงหาคม) 1988 หรือ 8888) จนนายพลเนวินต้องลาออกจากตำแหน่งประธานพรรคโครงการสังคมนิยมพม่า นายพลเนวินปกครองเมียนมาร์เป็นระยะเวลาถึง 26 ปี แม้จะมีการแต่งตั้งนายพล เสง์ ลวิน และ ดร. หม่อง หม่อง

ประชาชนเมียนมาร์ทุกกลุ่มร่วมกันออกมาประท้วงจนเกิดการจลาจล ในเหตุการณ์ 8888

ขึ้นมาเป็นหุ่นเชิดสืบต่ออำนาจ แต่ก็ไม่รอดพ้นการต่อต้านของประชาชนไปได้

เหตุการณ์ดังกล่าวจบลงด้วยการทำรัฐประหารอีกครั้ง เมื่อวันที่ 18 กันยายน 1988 ภายใต้การนำของนายพล ซอ หม่อง อติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม การปราบปรามผู้ประท้วงใช้ความรุนแรงทำให้มีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก ซึ่งคณะรัฐประหารได้ประกาศยอมรับหลักการประชาธิปไตย และได้สัญญาว่าจะจัดให้มีการเลือกตั้งภายในปี ค.ศ. 1990 พร้อมกับยินยอมให้มีการตั้งพรรคการเมืองด้วย

● ยุครัฐบาลทหารพม่า : SLORC และ SPDC

พลเอกอาวุโส ซอ หม่อง ได้จัดตั้ง State Law and Order Restoration Council (SLORC) หรือ คณะกรรมการรักษากฎระเบียบและความเรียบร้อยแห่งรัฐ และเขียนรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ กำหนดให้ทหารเป็นผู้ใช้อำนาจควบคุมการเมืองทั้งหมด หากเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง ทหารสามารถใช้อำนาจในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติได้ถูกต้องตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ SLORC ได้จัดตั้ง Union Solidarity and Development Association เพื่อทำหน้าที่ในการขยายฐานสนับสนุนรัฐบาลทหารพม่าในระดับท้องถิ่นทั่วประเทศ

พลเอกอาวุโส ซอ หม่อง

ต่อมาในปี ค.ศ. 1997 รัฐบาลทหารพม่าได้เปลี่ยนชื่อหน่วยงานสูงสุดของรัฐบาลจาก SLORC เป็นสภาเพื่อสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ หรือ State Peace and Development Council (SPDC) ในสมัยพลเอกอาวุโส

ตาน ช่วย ซึ่งไม่มีการเปลี่ยนแปลงแนวทางการปกครองเมียนมาร์ เพียงแต่เมื่อได้เข้าเป็นสมาชิกอาเซียนแล้วนั้น เมียนมาร์ก็เริ่มเผชิญกับ แรงกดดันให้มีการปฏิรูปประเทศเพื่อความเป็นประชาธิปไตย และ เพิ่งจะเห็นเค้าลางการเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการประกาศแนวทางสู่ ประชาธิปไตย (Roadmap to Democracy) ในปี ค.ศ. 1993 และเป็น รูปธรรมมากขึ้นเมื่อรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ได้ผ่านการลงประชามติเมื่อ เดือนพฤษภาคม ปี ค.ศ. 2008

พลเอกอาวุโส ตาน ช่วย

พลเอกอาวุโส ตาน ช่วย เป็นผู้นำของรัฐบาลทหารพม่า ที่มีบทบาทสำคัญในการเมือง เมียนมาร์สมัยใหม่ เนื่องจากเป็น ผู้ทรงอิทธิพลสูงในกองทัพพม่า แต่ก็เป็นผู้หนึ่งที่มิภาพลักษณ์ไม่ดี ในการดำเนินนโยบายปิดประเทศ ซึ่งทำให้ประชาชนชาวพม่าตก

อยู่ในสภาพยากจนมาโดยตลอด และการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้วยการใช้กำลัง ในการปราบปรามกองกำลังชนกลุ่มน้อยต่างๆ อย่างรุนแรง อย่างไรก็ตามพลเอก อาวุโสผู้นี้ก็เป็นผู้นำให้เกิดการจัดทำแผนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตย ของเมียนมาร์ซึ่งเริ่มต้นในยุคที่เขายังครองอำนาจ

พลเอกอาวุโส ตาน ช่วย ขึ้นดำรงตำแหน่งประธาน SLORC ในปี ค.ศ. 1992 และเป็นผู้ปฏิรูป SLORC ให้กลายเป็น SPDC และดำรงตำแหน่งประธาน SPDC นับตั้งแต่นั้นมา นอกจากนี้ ยังดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด และ ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเมียนมาร์ในช่วงปี ค.ศ. 1992-ค.ศ. 2003 ก่อนจะส่งมอบ ตำแหน่งให้พลเอก ชี้น ยุ้นต์ ส่วนตำแหน่งการเป็นประธาน SPDC สิ้นสุด ภายหลังที่มีการแต่งตั้งรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งสำเร็จเมื่อต้นปี ค.ศ. 2011

เส้นทางสันติภาพสู่ประชาธิปไตยในเมียนมาร์

เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม ค.ศ. 2003 รัฐบาลทหารพม่าได้ประกาศแผนสร้างสันติภาพสู่ประชาธิปไตย 7 ขั้นตอน (The Seven-Stage Roadmap to Democracy) เพื่อนำไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย ได้แก่

1. การฟื้นฟูการประชุมสมัชชาแห่งชาติ (National Convention)
2. การดำเนินการเป็นขั้นเป็นตอนที่จำเป็นเพื่อการมีประชาธิปไตยที่มีวินัยอย่างแท้จริง (Genuine Disciplined Democracy)
3. การยกย่องรัฐธรรมนูญ
4. การจัดลงประชามติรับรองร่างรัฐธรรมนูญ
5. การเลือกตั้งสมาชิกสภา
6. การจัดประชุมรัฐสภา
7. การจัดตั้งรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง

เมื่อเมียนมาร์สามารถจัดตั้งรัฐบาลพลเรือนได้สำเร็จเมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 2011 เมียนมาร์จึงได้ก้าวผ่านกระบวนการ 7 ขั้นตอนนี้แล้ว เป็นที่น่าจับตามองว่านับจากนี้ เมียนมาร์จะเข้าสู่ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ในแบบที่ประชาคมโลกยอมรับเมื่อใด

● ปีแห่งการเลือกตั้งครั้งประวัติศาสตร์เมียนมาร์

การเลือกตั้งทั้งสองครั้งมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์การเมืองเมียนมาร์อย่างยิ่ง เนื่องจากการเลือกตั้งที่มาจากการเรียกร้องประชาธิปไตย และการเปลี่ยนแปลงในการกุมอำนาจของฝ่ายการเมือง โดยการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 1990 เป็นการเลือกตั้งครั้งแรกภายหลังการทำรัฐประหารโดยนายพล ซอ หม่อง ผลการเลือกตั้ง คือ พรรค NLD ภายใต้การนำของนางออง ซาน ซูจี ได้รับชัยชนะอย่างท่วมท้น ได้ที่นั่งสมาชิกสภาถึง 392 ที่นั่งจาก 485 ที่นั่ง แต่กลับไม่ได้รับสิทธิในการจัดตั้งรัฐบาล โดยคณะทหารอ้างว่า การเลือกตั้งครั้งนั้น

ไม่น่าเชื่อถือ มีการทุจริตการเลือกตั้ง และดำเนินการควบคุมการเคลื่อนไหวของพรรค NLD อย่างเข้มงวด ซึ่งรวมถึงนางซูจีที่ถูกกักบริเวณครั้งแรกตั้งแต่ปี ค.ศ. 1989 จนถึงปี ค.ศ. 1995

ประชาธิปไตยของเมียนมาร์จึงหยุดชะงักไปอีก การปกครองประเทศโดยรัฐบาลทหารไม่สามารถแก้ไขปัญหาหลายอย่างภายในประเทศได้ ทั้งปัญหาชนกลุ่มน้อย ปัญหาปากท้องของประชาชน และปัญหาคอร์รัปชัน บวกกับนโยบายปิดประเทศ และการคว่ำบาตรจากนานาชาติ ยิ่งสร้างปัญหามากขึ้นไปอีก

ตลอดระยะเวลาเกือบสองทศวรรษ เมียนมาร์ต้องรับแรงกดดันจากภายนอกประเทศ และความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในปัจจุบัน เมื่อรัฐบาลทหารมาเปลี่ยนชื่อองค์กรเป็น SPDC ได้มีการประกาศแนวทางการฟื้นฟูประชาธิปไตยอีกครั้งภายใต้แนวทาง Roadmap to Democracy ในปี ค.ศ. 2004 ซึ่งผ่านกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ จนมาถึงขั้นตอนการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน ค.ศ. 2010 พรรคที่ชนะการเลือกตั้งคือ พรรค USDP จำนวน 1,100 ที่นั่ง อันดับสองคือ พรรคเอกภาพแห่งชาติ จำนวน 975 ที่นั่ง อันดับสาม คือ พรรคพลังประชาธิปไตยจำนวน 160 ที่นั่ง และอันดับสี่ คือ พรรคประชาธิปไตยแห่งชาติรัฐฉาน จำนวน 157 ที่นั่ง นอกจากนั้นเป็นพรรคการเมืองขนาดเล็กและผู้สมัครอิสระ

การเลือกตั้งครั้งนี้ มีคูหาเลือกตั้งประมาณ 40,000 แห่งทั่วประเทศ ระยะเวลาการเลือกตั้ง คือ 06.00 - 16.00 น. มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งประมาณ 29 ล้านคน และมีผู้มาใช้สิทธิจริงประมาณร้อยละ 50 ของผู้มีสิทธิทั้งหมด มีผู้ได้รับเลือกตั้งจำนวน 1,159 ที่นั่ง รวมกับอีก 388 ที่นั่ง จากสัดส่วนของทหารระดับนายพล

● การปกครองภายหลังการเลือกตั้งปี ค.ศ. 2010

ปัจจุบัน เมียนมาร์มีระบบการปกครองแบบรัฐสภา ที่สมาชิกรวมจากการเลือกตั้ง โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขประเทศและหัวหน้ารัฐบาลเป็นระบบที่เกิดจากรัฐธรรมนูญที่ได้รับประจักษ์จากประชาชนเมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2008 และเมียนมาร์ได้จัดการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม ค.ศ. 2010 พรรคที่ชนะการเลือกตั้ง คือ พรรคสหภาพเอกภาพและการพัฒนา (USDP) ซึ่งเป็นพรรคการเมืองที่ก่อตั้งโดยรัฐบาลทหารพม่าเพื่อการเลือกตั้งครั้งนี้โดยเฉพาะ

เจ้าโช่วย แต้ก ประธานาธิบดี
คนแรกของเมียนมาร์

นายเต็ง เส่ง ได้เข้าดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี ซึ่งเดิมเคยเป็นนายกรัฐมนตรีที่มีศทางทหารเป็นนายพล แต่ได้สละยศทางทหารก่อนรับตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2011 ตำแหน่งประธานาธิบดีของเมียนมาร์นี้จะดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี

นอกจากนี้ ในส่วนของฝ่ายนิติบัญญัติ มีการกำหนดจำนวนสมาชิกในสภา ให้ประกอบด้วยสัดส่วนพลเรือนและทหาร ร้อยละ 75 : 25 ทำให้เมียนมาร์มีผู้แทนในสภาตามรัฐธรรมนูญใหม่ 1,545 ที่นั่ง โดยสภาระดับประเทศประกอบสภาล่างหรือสภาประชาชน (Pyithu Hluttaw) จำนวน 440 ที่นั่ง สภาสูงหรือสภาแห่งชาติ (Amyotha Hluttaw) จำนวน 224 ที่นั่ง และสภาภูมิภาคหรือสภาระดับเขตและรัฐ (รัฐและเขตทั้ง 14 แห่ง) จำนวน 881 ที่นั่ง ซึ่งตัวกฎหมายในส่วนนี้ ได้แสดงถึงการให้ความสำคัญกับกองทัพที่ยังคงเป็นสถาบันหลักของเมียนมาร์ เปรียบเสมือนการเปิดช่อง

ให้กองทัพสามารถกุมอำนาจฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติได้ในทาง
อ้อม

ส่วนความเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยของประชาชนนั้น รัฐบาล
ภายใต้การนำของประธานาธิบดี เต็ง เส่ง ได้อนุมัติกฎหมายการชุมนุม
อย่างสันติ จากเดิมที่ห้ามไม่ให้มีการชุมนุมทุกประเภท และจะเข้า
ปราบปรามทันทีเมื่อมีผู้ขัดขึ้น โดยกฎหมายฉบับใหม่นี้ระบุว่าหากจะ
ทำการชุมนุมใดๆ ให้ยื่นคำร้องต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจล่วงหน้า 5 วัน

● พรรคการเมืองที่สำคัญในเมียนมาร์

พรรคสหภาพแห่งความสามัคคีและการพัฒนา (USDP)

พรรค USDP เกิดขึ้นจากการที่รัฐธรรมนูญระบุว่าห้ามมิให้ผู้
ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของทางราชการจัดตั้ง
พรรคการเมือง แต่เมื่อมีการดำเนินการตามแผนพัฒนาประชาธิปไตยนั้น
จำเป็นจะต้องมีการเลือกตั้งเกิดขึ้น

บรรดาทหารในกองทัพที่มีตำแหน่งทางการเมืองใน SPDC จึงจำ
ต้องลาออกจากตำแหน่ง เพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองลงชิงชัยในการ
เลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. 2010 โดยพรรค USDP ได้
ทำการจดทะเบียนกับคณะกรรมการเลือกตั้งเมียนมาร์ ไปเมื่อวันที่
2 มิถุนายน ค.ศ. 2010 มีสมาชิกประกอบไปด้วยอดีตนายทหาร ซึ่งรวมถึง
นาย เต็ง เส่ง ด้วย เขาได้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของ SPDC
และถอนยศบรรดาศักดิ์ออกจากการเป็นทหาร เพื่อปูทางสู่การเป็น
ประธานาธิบดี นอกจากนี้ สมาชิกคนอื่นๆ ก็ล้วนมีสายสัมพันธ์กับ
ใกล้ชิดกับกองทัพ

บุคคลสำคัญในพรรค

ประธานาธิบดี เต็ง เส่ง (Thein Sein) เกิดเมื่อปี ค.ศ. 1947 เคยดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีระหว่างปี ค.ศ. 2007 - 2011 ขณะยังมียศทางการทหารเป็นพลเอก ก่อนที่จะลาออกจากการเป็นทหารเพื่อเตรียมการเป็นประธานาธิบดีในเวลาต่อมา จึงถือว่านายเต็ง เส่ง ได้รับตำแหน่งประธานาธิบดีพลเรือนคนแรกของเมียนมาร์ เมื่อวันที่ 3 มีนาคม ค.ศ. 2011

นายเต็ง เส่ง ประธานาธิบดีพลเรือนนักประนีประนอมและปฏิรูป

ภาพลักษณ์ของประธานาธิบดี เต็ง เส่ง คือเป็นผู้ที่ประนีประนอมและเป็นนักปฏิรูป ภายหลังที่นายเต็ง เส่ง ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี ก็เริ่มสร้างความเชื่อมั่นแก่นานาชาติ ทั้งแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อการพัฒนาประเทศ และแนวทางพัฒนาประชาธิปไตยในเมียนมาร์ ทั้งเปิดเสรีแก่อสังหาริมทรัพย์ การปล่อยนักโทษทางการเมือง

การเจรจาหยุดยิงกับชนกลุ่มน้อยต่างๆ และการแสดงบทบาทในเวทีระหว่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะการได้รับความไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนในปี ค.ศ. 2014 ด้วย ซึ่งถือเป็นผลงานสำคัญของรัฐบาลเมียนมาร์ภายหลังการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดตั้งแต่ปี ค.ศ. 2007 เป็นต้นมา

พรรค National League for Democracy (NLD)

พรรค NLD ก่อตั้งขึ้นในช่วงเหตุการณ์ 8888 นำโดยนางออง ซาน ซูจี ดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรค โดยในการเลือกตั้งปี ค.ศ. 1990 พรรค NLD ได้รับชัยชนะอย่างล้นหลาม แต่ไม่สามารถจัดตั้งรัฐบาลบริหารประเทศได้ เนื่องจากรัฐบาลทหารพม่าของพลเอกอวูโล่ ซอ หม่อง อ้างว่าการเลือกตั้งเป็นไปอย่างไม่โปร่งใส กองทัพพม่าจึงอยู่ในอำนาจเพื่อปกครองประเทศต่อไป การเคลื่อนไหวของพรรคหลังจากนั้นจึงถูกควบคุมจากรัฐบาลทหารพม่าอย่างหนัก แม้แต่การเลือกตั้งในปี ค.ศ. 2010 พรรค NLD ก็ยังถูกตัดสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองครั้งสำคัญครั้งนั้น อย่างไรก็ดี นางออง ซาน ซูจี ผู้เป็นเลขาธิการพรรคที่ได้รับการปล่อยตัวแล้วนั้น ได้ยื่นจดทะเบียนพรรคใหม่อีกครั้งเมื่อปลายปี ค.ศ. 2011 เพื่อส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งซ่อมที่จะมีในต้นปี ค.ศ. 2012 อีกด้วย

ธงของพรรค NLD

บุคคลสำคัญในพรรค

นางออง ซาน ซูจี เป็นธิดาของนายพล อู ออง ซาน วีรบุรุษแห่งอิสรภาพของเมียนมาร์ เกิดเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน ค.ศ. 1945 จบการศึกษาระดับมัธยมที่อินเดีย และระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด ประเทศอังกฤษ นางซูจีเริ่มต้นบทบาททางการเมืองในช่วงเหตุการณ์ 8888 ภายหลังจากการเดินทางกลับมาจากประเทศอังกฤษเพื่อเยี่ยมอาการป่วยของแม่ที่นครย่างกุ้ง

นางออง ซาน ซูจี ถือเป็นผู้ผู้นำการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยคนสำคัญของโลก จากการเป็นผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยอย่างกึ่งในการต่อต้านรัฐบาลเผด็จการทหารพม่าของนายพลเนวิน แม้จะไม่ประสบความสำเร็จ และถูกกักบริเวณถึง 3 ครั้ง แต่แนวทางการต่อสู้ของนางซูจี ได้รับการยกย่องจากการยืนหยัดต่อสู้ด้วยสันติวิธี ซึ่งนางเคยได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพเมื่อปี ค.ศ. 1991

เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน ค.ศ. 2010 นางซูจีได้รับการปล่อยตัว และได้รับอนุญาตให้เดินทางออกจากรนครย่างกุ้งได้ นอกจากนี้รัฐบาลยังยกเลิกการห้ามเผยแพร่

นางออง ซาน ซูจี ผู้นำประชาธิปไตย
สู่เมียนมาร์

ข่าวสารและภาพถ่ายของนางซูจีลงในสื่อสิ่งพิมพ์ในประเทศ ซึ่งทำให้นางออง ซาน ซูจี กลับเข้ามามีบทบาทในทางการเมืองอีกครั้ง โดยได้มีการเข้าพบกับผู้นำระดับสูงของเมียนมาร์หลายครั้ง และเมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. 2012 นางออง ซาน ซูจี ได้ประกาศลงสมัครรับเลือกตั้งซ่อมสภาผู้แทนราษฎรเมืองทันลิน นครย่างกุ้งอีกด้วย ซึ่งการเคลื่อนไหวทางการเมืองมากขึ้นในครั้งนี้ มีผู้คาดการณ์กันมากกว่านางออง ซาน ซูจี กำลังจะเข้ามามีบทบาทในการบริหารประเทศในทางใดก็ทางหนึ่ง จากบุคลิกของการเป็นผู้ประนีประนอม ยึดหลักการเจรจาโดยสันติเพื่อนำเมียนมาร์เข้าสู่ความเป็นประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์

ลำดับเหตุการณ์การเมืองเมียนมาร์สมัยใหม่ (ค.ศ. 1988 - ค.ศ. 2012)

- 1988 - เหตุการณ์ 8888
 - คณะทหารโดยนายพล ซอ หม่อง ทำการรัฐประหาร ตั้ง SLORC ขึ้นเพื่อบริหารประเทศ
- 1989 - SLORC ประกาศเปลี่ยนชื่อประเทศ จาก Burma เป็น Myanmar
 - นางออง ซาน ซูจี ถูกกักบริเวณเป็นครั้งแรก
- 1990 - การเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก หลังจากคณะทหารยึดอำนาจ โดยพรรค NLD ของนางออง ซาน ซูจี ได้รับชัยชนะ แต่ไม่สามารถตั้งรัฐบาลได้ เนื่องจากรัฐบาลทหารไม่ยอมรับผลการเลือกตั้ง
- 1991 - นางซูจี ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ
- 1992 - พลเอก ตาน ฉ่วย ขึ้นดำรงตำแหน่งประธาน SLORC
- 1995 - นางออง ซาน ซูจี ได้รับการปล่อยตัวเป็นครั้งแรก
- 1997 - SLORC ประกาศเปลี่ยนชื่อเป็น SPDC
 - สหรัฐอเมริกาประกาศคว่ำบาตรประเทศเมียนมาร์
 - เมียนมาร์เข้าเป็นสมาชิกอาเซียนพร้อมกับลาว

- 2000 - นางออง ซาน ซูจี ถูกกักบริเวณเป็นครั้งที่ 2
- 2003 - พลเอก ชิน อุ่นต์ ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของเมียนมาร์ และประกาศแนวทางสู่ประชาธิปไตยของประเทศ (Roadmap to Democracy)
 - นางออง ซาน ซูจี ถูกกักบริเวณเป็นครั้งที่ 3
- 2005 - รัฐบาลทหารพม่าประกาศย้ายเมืองหลวงไปที่ เมืองเปียนมานา (เนปีดอว์)
- 2007 - เหตุการณ์พระสงฆ์เมียนมาร์ที่ออกมาประท้วง กลุ่มผู้ประท้วงถูกปราบปรามอย่างรุนแรง
- 2008 - ประกาศรัฐธรรมนูญฉบับใหม่
- 2010 - ทหารแปลงร่างเป็นพลเรือน
 - นายพล เต็ง เส่ง ลาออกจากการเป็นทหาร และลงชิงตำแหน่งประธานาธิบดีในนามพรรค USDP
 - การเลือกตั้งทั่วไปภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่
 - นางออง ซาน ซูจี ได้รับการปล่อยตัว
- 2011 - นายเต็ง เส่ง ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีของรัฐบาลพลเรือน
 - นักโทษการเมืองจำนวนมากได้รับการปล่อยตัว
- 2012 - พรรค NLD จัดทะเบียนพรรคครั้งใหม่ นางออง ซาน ซูจี ประกาศกลับเข้าสู่วงการการเมือง
 - การเจรจาหยุดยิงกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ

เปลี่ยนชื่อประเทศ จาก “พม่า” เป็น “เมียนมาร์”

ภายหลังที่เมียนมาร์ได้รับเอกราชในปี ค.ศ. 1947 ได้ประกาศชื่อประเทศอย่างเป็นทางการครั้งแรกในฐานะรัฐเอกราชว่า The Union of Burma หรือ สหภาพพม่า หลังการเปลี่ยนแนวทางการปกครองประเทศเป็นแบบสังคมนิยมวิถีพม่า ภายใต้การนำของนายพลเนวิน จึงมีการเปลี่ยนชื่ออีกครั้งในปี ค.ศ. 1974 โดยใช้ชื่อว่า The Socialist Republic of the Union of Burma หรือ สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า ก่อนที่จะกลับมาใช้ชื่อ สหภาพพม่า อีกครั้งในปี ค.ศ. 1988

ภายหลังการรัฐประหารโดยนายพล ซอ หม่อง และหลังจากนั้นเพียงปีเดียว ก็เปลี่ยนชื่อจาก Union of Burma เป็น Union of Myanmar โดยมีการ

วิเคราะห์กันว่าสาเหตุที่รัฐบาลทหารพม่าเปลี่ยนชื่อประเทศนั้น เพราะไม่ต้องการใช้ชื่อ Burma ที่อังกฤษใช้เรียกพม่าในสมัยอาณานิคม ซึ่งเพี้ยนมาจาก บาร์มา หรือ พม่า ที่เป็นชนชาติดั้งเดิมของประเทศ

ส่วนการเลือกใช้ชื่อว่า เมียนมาร์ นั้น มาจากความหมายที่ดีในภาษาพม่า โดยคำว่า Myan แปลว่า รวดเร็ว ส่วน Mar แปลว่า เข้มแข็ง นั่นเอง

อย่างไรก็ตาม หลายฝ่ายทั้งคนเมียนมาร์และนานาชาติ โดยเฉพาะประเทศแถบตะวันตกอย่างสหรัฐอเมริกายังคงเรียกว่า เบอร์มา เป็นการแสดงการไม่ยอมรับในการเปลี่ยนชื่อประเทศโดยรัฐบาลทหารพม่า ซึ่งเป็นเผด็จการ ได้อ่านจมาอย่างไม่เป็นประชาธิปไตย ส่วนประเทศไทยนั้น ได้มีประกาศของทางราชการแล้วว่า ในการติดต่อราชการให้ใช้ชื่อประเทศ ‘เมียนมาร์’ ตามที่สถานทูตเมียนมาร์ประจำประเทศไทยได้ทำหนังสือแจ้งมายังกระทรวงการต่างประเทศของไทย แต่คนไทยทั่วไปก็ยังคุ้นเคยกับชื่อ “พม่า”

ต่อมา เมียนมาร์มีการเปลี่ยนแปลงชื่อทางการของประเทศครั้งล่าสุด จาก Union of Myanmar เป็น The Republic of Union of Myanmar หรือ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ในปี ค.ศ. 2008 ตามประกาศในรัฐธรรมนูญใหม่ของเมียนมาร์นั่นเอง

● การแบ่งเขตการปกครอง

เมียนมาร์แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 รัฐ (states) ที่ประชากรแต่ละรัฐส่วนใหญ่เป็นชนกลุ่มน้อย ได้แก่

- รัฐชิน (Chin) มีเมืองหลวงชื่อ เมืองสะคา
- รัฐคะฉิ่น (Kachin) มีเมืองหลวงชื่อ เมืองมิตจีนา
- รัฐกะเหรี่ยง (Kayin) มีเมืองหลวงชื่อ เมืองปะอาน
- รัฐกะยา (Kayah) มีเมืองหลวงชื่อ เมืองหลอยก่อ
- รัฐมอญ (Mon) มีเมืองหลวงชื่อ เมืองมะละแหม่ง
- รัฐยะไข่ (Rakhine) มีเมืองหลวงชื่อ เมืองซิตตเว

• รัฐฉาน (Shan) หรือรัฐไทใหญ่ มีเมืองหลวงชื่อ เมืองตองยี
สำหรับเขตที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นเชื้อสายพม่า แบ่งเป็น 7 เขต (divisions) ได้แก่

- เขตอิรวดี (Ayeeyarwady) มีเมืองเอกชื่อ เมืองพะสิม
- เขตพะโค (Bago) มีเมืองเอกชื่อ เมืองพะโค
- เขตมาเกว (Magway) มีเมืองเอกชื่อ เมืองมาเกว
- เขตมันตะเลย์ (Mandalay) มีเมืองเอกชื่อ เมืองมันตะเลย์
- เขตสะกาย (Sagaing) มีเมืองเอกชื่อ เมืองสะกาย
- เขตตะนาวศรี (Tanintharyi) มีเมืองเอกชื่อ เมืองทวาย
- เขตย่างกุ้ง (Yangon) มีเมืองเอกชื่อ เมืองย่างกุ้ง

ธงชาติใหม่ของเมียนมาร์

เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน ค.ศ. 2010 เมียนมาร์ได้เริ่มใช้ธงชาติแบบใหม่อย่างเป็นทางการ มีลักษณะเป็นธงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า บนพื้นธงมีแถบสีสามสียาวตามแนวนอนของผืนธง เป็นแถบสีเหลือง สีเขียว และสีแดง เรียงตามลำดับจากบนลงล่าง กลางธงมีรูปดาวห้าแฉกสีขาวขนาดใหญ่

ความหมายของสัญลักษณ์ในธงชาติประกอบด้วย สีเขียว หมายถึง สันติภาพ ความสงบ และความอุดมสมบูรณ์ของเมียนมาร์ สีเหลือง หมายถึง ความสามัคคี สีแดง หมายถึง ความกล้าหาญ ความเข้มแข็ง เด็ดขาด ดาวสีขาว หมายถึง สหภาพอันมั่นคงเป็นเอกภาพ

เบื้องหลังการย้ายเมืองหลวงใหม่-เมืองเนปีดอร์

รัฐบาลทหารพม่าได้ตัดสินใจประกาศย้ายเมืองหลวงอย่างเป็นทางการเมื่อปลายเดือนมีนาคม 2006 จากเมืองย่างกุ้งไปเมืองเนปีดอร์ (Nay Pyi Taw) นับเป็นการย้ายเมืองหลวงใหม่ของเมียนมาร์ในรอบ 60 ปี นับตั้งแต่ย่างกุ้งได้เป็นเมืองหลวงตั้งแต่ปี ค.ศ. 1948 หลังได้รับเอกราชจากอังกฤษ

การตัดสินใจย้ายเมืองหลวงครั้งนี้ได้สร้างความประหลาดใจแก่ประชาคมโลกอย่างมาก เนื่องจากการย้ายเมืองหลวงต้องใช้งบประมาณมหาศาลในการก่อสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานใหม่ทั้งหมด ในขณะที่เมียนมาร์ยังเป็นประเทศที่ยากจน เงินทุนสำรองระหว่างประเทศก็มีจำกัด จึงมีนักวิเคราะห์พยายามรวบรวมข้อมูลถึงสาเหตุของการย้ายเมืองหลวงครั้งนี้ ซึ่งสรุปได้ว่า

- **จุดยุทธศาสตร์ที่ดี** ที่ตั้งเมืองหลวงใหม่-เนปีดอร์ เป็นจุดยุทธศาสตร์สามารถเดินทางไปทุกส่วนของประเทศได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งภูมิประเทศของเนปีดอร์อยู่ใกล้ภูเขาที่สามารถป้องกันตนเองและปลอดภัยจากการรุกรานของศัตรู
- **ความเชื่อทางโหราศาสตร์** ถ้ารัฐบาลทหารไม่สร้างเมืองหลวงใหม่ จะบริหารประเทศไม่ได้ ไปไม่รอด
- **การช่วงชิงอำนาจระหว่างทหารกับพลเรือน** รัฐบาลทหารพม่าต้องการควบคุมอำนาจไว้กับตนให้มากที่สุด
- **รัฐบาลเมียนมาร์วางแผนให้เมืองนี้เป็นเมืองศูนย์กลางการ** เป็นที่ตั้งของกระทรวงต่างๆ กว่า 30 กระทรวง กองบัญชาการกองทัพ ศูนย์กลางธุรกิจนานาชาติ ศูนย์การประชุมขนาดใหญ่ เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว มีโรงแรมระดับห้าดาว